

VERGİDE GÜNDEM

M. FATİH KÖPRÜ fatih.kopru@tr.ey.com
www.vergidegundem.com

E-defter, e-fatura, hazırlıklarını tamamladınız mı?

ELEKTRONİK FATURA VE ELEKTRONİK DEFTER UYGULAMALARINDA KAPSAM GİDEREK GENİŞLİYOR. 2014 YILI BRÜT SATIŞ HASILATI 10 MİLYON LİRANIN ÜZERİNDE OLAN TÜM ŞİRKETLERLE TİCARİ KAZANÇ SAHİBİ MÜKELLEFLERİN 1 OCAK 2016 TARİHİNDEN İTİBAREN ELEKTRONİK FATURA VE ELEKTRONİK DEFTER UYGULAMASINA GEÇMELERİ GEREKİYOR.

Elektronik uygulamalarla iç içe yaşıyoruz. Vergi ve muhasebe açısından bunların en kapsamlısı ise hiç kuşkusuz elektronik fatura (e-fatura) ve elektronik defter (e-defter) uygulamaları.

Baştan sadece ihtiyari olarak başlayan bu uygulamalar daha sonra bazı mükellefler için zorunlu hale getirildi. Şu an için kapsamı oldukça dar olsa da, 2016 yılı başından itibaren çok daha geniş bir kesimi etkileyeceğini söyleyebiliriz. Bu yazımızda, elektronik defter ve elektronik fatura uygulamalarının genel esaslarına değindikten sonra, yeni yılda e-defter ve e-fatura sistemine dahil olması gereken mükellefler hakkında bilgi vereceğiz.

E-FATURA NEDİR?

Elektronik fatura uygulaması, kapsama giren mükellefler tarafından faturanın;

- Elektronik belge olarak düzenlenmesini,
 - Müşteriye elektronik ortamda iletilmesini,
 - Elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesini,
- içeriyor. E-fatura yeni bir belge türü

değil. Kâğıt fatura ile aynı bilgileri içeriyor ve aynı hukuki niteliklere sahip.

Elektronik fatura uygulamasına kayıtlı mükelleflerin birbirlerine düzenledikleri faturaları elektronik fatura olarak göndermeleri ve almaları zorunlu. E-fatura uygulamasına kayıtlı olmayan mükelleflere ise kâğıt fatura düzenlemeye devam ediyorlar. Baştan sadece anonim ve limited şirketlerin yararlanabildiği bu uygulama, daha sonra Vergi Usul Kanunu uyarınca fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflerin hepsini kapsar şekilde genişletildi. Yani sadece şirketler değil fatura düzenleyen ticaret erbabı da isterse e-fatura sistemine dahil olabiliyor.

YÖNTEMLER

E-fatura uygulamasına üç yöntemle dahil olunabiliyor. Bunlar; portal, entegrasyon ve özel entegrasyon yöntemi olarak sıralanabilir. En kolay ve maliyetsiz olanı portal yöntemi. E-fatura portalına www.efatura.gov.tr internet adresi üzerinden ulaşılabilir.

Entegrasyon, bilgi işlem sistemlerini Gelir İdaresi Başkanlığının sistemine entegre ederek, kesintisiz bağlantı sağ-

layabilecek yeterli bilgi işlem altyapısına sahip mükellefler tarafından kullanılan yöntemin adı.

Özel entegrasyon sisteminde ise mükelleflere, teknik yeterliliğe sahip özel entegratörün bilgi işlem sistemi vasıtasıyla elektronik fatura alıp gönderebilme imkânı sağlanıyor. Özel entegratör izni almış kurumların listesine www.efatura.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

E-DEFTER NEDİR?

Elektronik deftere ilişkin esaslar 2011 yılında yayımlanan Elektronik Defter Genel Tebliği ile belirlendi. Bu uygulama, defterlerin elektronik olarak tutulması, kaydedilmesi, onaylanması, saklanması ve ibrazını içeriyor.

Ancak şu an için sadece yevmiye ve defteri kebbiri kapsıyor. Bu defterler elektronik olarak tutulduğunda ayrıca kâğıt ortamında saklanmasına gerek yok. Ancak kapsama girmeyen diğer defterlerin (envanter defteri, pay defteri, genel kurul toplantı ve müzakere defteri, yönetim kurulu karar defteri, damga vergisi defteri gibi) kâğıt ortamında tutulmasına devam edilmesi gerekiyor.

İSTEĞE BAĞLIYDI

E-fatura ve e-defter uygulaması ilk anda ihtiyari olarak başladı ve şu anda da devam ediyor. Yani dileyen mükellefler, istenen bilgi ve belgelerle Gelir İdaresi Başkanlığına başvurarak, gerekli sistem altyapısını da kurmak suretiyle e-fatura ve e-defter uygulamasına geçebiliyorlar. Nitekim başta iletişim sektöründe faaliyet gösteren ve her ay milyonlarca fatura düzenlemek zorunda olan şirketlerin başvurarak bu uygulamaya dahil olduklarını gördük.

ZORUNLULUK AŞAMASI

2012 yıl sonuna doğru bazı mükelleflere elektronik defter tutma zorunluğu getirildi. Buna göre;

- Madeni yağ lisansına sahip olan mükellefler ile
- Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malları (kolalı

gazoz, alkollü içki, tütün ve tütün mamulleri) imal veya ithal edenler,

elektronik fatura kullanma ve elektronik defter tutma zorunluluğu kapsamına alınmıştır. Ayrıca yukarıda sayılan mükelleflerden mal alan ve yıllık satışları belli tutarları aşan mükelleflere de e-fatura ve e-defter kullanma zorunluluğu getirilmiştir.

KAPSAM GENİŞLEDİ

Bu yıl içerisinde (20 Haziran), e-defter ve e-fatura uygulamalarının kapsamı genişletildi. Buna göre 2014 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı 10 Milyon lira ve üzerinde olan mükellefler elektronik defter tutmak ve elektronik fatura uygulamasına geçmek zorundalar.

2016'DA BAŞLIYOR

2014 hesap döneminde yukarıdaki brüt satış hasılatı şartını sağlayan mükelleflerin 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmeleri gerekiyor. 1 Ocak 2016 e-fatura ve e-defterlerin kullanılmaya başlanacağı tarih. Hazırlık aşamaları da dikkate alındığında kapsama giren mükelleflerin bu yılın sonuna kadar çalışmalarını tamamlamaları gerekiyor.

Satış hasılatı şartını 2015 veya müteakip hesap dönemlerinde sağlayan mükellefler ise ilgili hesap dönemine ilişkin gelir/kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği tarihi takip eden hesap döneminin başından itibaren e-fatura ve e-defter uygulamasına geçecekler. Örneğin 2015 yılında bu şartı sağlayan bir kurum 2017 yılı başından, 2016'da bu şartı sağlayan bir kurum ise 2018 yılı başından itibaren kapsama dahil olacak.

ÖZEL HESAP DÖNEMİ

Özel hesap dönemine tabi mükelleflerden 2013-2014 özel hesap döneminde 10 Milyon TL'lik şartı sağlayanların 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren e-fatura ve e-defter uygulamasına dahil olmaları gerekiyor.

2014-2015 özel hesap dönemi ya da takip eden özel hesap dönemlerinde yukarıdaki şartı sağlayan mükellefler ise ilgili hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği tarihi izleyen özel hesap döneminin başlangıcı itibarıyla bu sisteme geçmek zorundalar. Örneğin 1 Temmuz-30 Haziran özel hesap dönemine tabi (B) Ltd. Şti.'nin, 30.06.2015 hesap dönemi sonu itibarıyla 10 Milyon TL brüt satış hasılatına ulaştığını kabul edelim. Kurumlar vergisi beyannamesinin 25.10.2015 tarihine kadar verilmesi gerekiyor. Bu tarihi izleyen özel hesap döneminin başlangıcı olan 1 Temmuz 2016 tarihinden itibaren elektronik defter tutmak ve e-fatura uygulamasına geçmek zorunda. Bunun için de

30.06.2016 tarihine kadar gerekli başvuruları yapıp hazırlıklarını tamamlaması gerekiyor.

YENİ LİSANS ALANLAR

Yukarıda bahsetmiştik. Daha önce zorunluluk getirilen mükellefler (madeni yağ lisansına sahip olanlar ile kolalı gazoz, alkollü içki, tütün ve tütün mamullerini imal ve ithal edenler) vardı. Bunlardan yeni lisans alanlar için de e-fatura ve e-defter sistemine geçiş süreleri belirlendi. Buna göre;

● 20 Haziran 2015 tarihinden önce

lisans alan veya mükellefiyet tesis ettirenler 1 Ocak 2016 tarihinden,

● 20 Haziran 2015 tarihinden sonra lisans alan veya mükellefiyet tesis ettirenler ise lisans aldıkları ya da mükellefiyet tesis ettirdikleri tarihi izleyen hesap döneminin başından,

itibaren elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmek zorundalar. Ancak lisans ya da mükellefiyet tesis tarihi ile izleyen hesap dönemi arasındaki sürenin üç aydan kısa olması halinde, isteyen mükelleflerin bir sonraki hesap döneminin başından itibaren elektronik defter tutabilmeleri ve e-fatura uygulamasına geçebilmeleri mümkün. Örneğin Kasım 2015'te madeni yağ lisansı alan bir kurum isterse 2016 yılından, isterse de 2017 yılından itibaren bu sisteme dahil olabilecektir.

DEVİR VEYA BİRLEŞME

Elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçme zorunluluğu getirilen mükellefler; tam bölünme, birleşme (devralma şeklinde birleşme ve yeni kuruluş şeklinde birleşme) veya tür (nev'i) değişikliğine gitmeleri halinde devrolunan veya birleşilen tüzel kişi mükellefler ile tam bölünme veya tür (nev'i) değişikliği sonucunda ortaya çıkan yeni tüzel kişi mükellefler de e-fatura uygulamasına geçmek ve e-defter tutmak zorundadır. Bu durumda uygulamalara geçme süresi hiçbir koşulda işlemin ticaret siciline tescil tarihini izleyen ayın başından itibaren üç ayı geçmiyor.

ESKİ DEFTERİN KAPANIŞI

Hesap dönemi veya takvim yılı içerisinde elektronik defter tutmaya başlayanlar, eski yevmiye defterlerinin kapanış tasdikini, başladıkları tarihi izleyen bir aylık süre içerisinde yaptırmak zorundalar. Diğer taraftan normal hesap dönemine sahip olan ve 1 Ocak 2016'dan itibaren e-defter tutmaya başlayacak olan mükelleflerin yevmiye defterlerinin kapanış tasdikini, Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında 2016 Haziran sonuna kadar yaptırmaları mümkün bulunuyor.